

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/82628,Silberstein-Ludwik.html>
2021-12-09, 08:48

Silberstein Ludwik

SILBERSTEIN Ludwik (17 V 1872, Warszawa – 17 I 1948, Rochester, stan New York, USA), fizyk, matematyk. Był synem Samuela, kupca, oraz Emilii Steinkalk.

Ukończył Gimnazjum św. Jacka w Krakowie i w roku akademickim 1889/90 studiował na wydziale filozoficznym UJ. Następnie przeniósł się na studia do Heidelbergu i do Berlina, gdzie w 1894 otrzymał doktorat na podstawie rozprawy *Über die mechanische Auffassung der Elektromagnetischen Erscheinungen in Isolatoren und Halbleitern*.

W 1895–97 S. był asystentem K. Olearskiego w Zakładzie Fizyki we lwowskiej Szkole Politechnicznej. Opublikował nawet jedną wspólną z nim pracę na temat pary przesyconej. Jego zainteresowania koncentrowały się jednak wokół fizyki matematycznej, zwłaszcza teorii elektromagnetyzmu. Nie widząc dla siebie przyszłości w zaborze austriackim, gdzie wszystkie katedry fizyki były obsadzone, postanowił szukać zatrudnienia w innych krajach. W 1898 był współpracownikiem naukowym fabryki optyczno-mechanicznej „Fos” w Warszawie. W 1899 został mianowany docentem fizyki matematycznej na uniwersytecie w Bolonii, a od 1904 był docentem na uniwersytecie w Rzymie.

Cały czas jednak utrzymywał ścisły związek z fizykami polskimi. W 1908 został członkiem TNW. Należał do najczęściej publikujących i cytowanych polskich fizyków przełomu XIX i XX w. Swe prace naukowe ogłaszał głównie po niemiecku w „Annalen der Physik” i „Elektrochemische Zeitschrift”, potem po angielsku w „Philosophical Magazine” i in. W pracy *Elektromagnetische Grundgleichungen in bivectorieller Behandlung* („Annalen der Physik” 1907, 22) zaproponował wprowadzenie zespolonego wektora pola elektromagnetycznego (wektor Riemanna-Silbersteina).

Wersje polskie swych niektórych prac S. ogłaszał w „Rozprawach Akademii Umiejętności w Krakowie”, „Pracach Matematyczno-Fizycznych” i „Sprawozdaniach TNW”. Opublikował kilka książek w języku polskim, m.in. *Wstęp do dziedziny zjawisk elektromagnetycznych* (1901), *Krótki zarys mechaniki w języku wektorów* (1908) i trzytomowe dzieło *Elektryczność i magnetyzm* (Warszawa 1908–10), wysoko ocenione przez M. Smoluchowskiego. Jest także autorem wielu artykułów w czasopismach „Kosmos”, „Wszechświat”, „Przegląd Techniczny”, „Przegląd Filozoficzny”.

Większość życia od wybuchu I wojny światowej S. spędził w Anglii i USA. Zajmował się głównie teorią elektromagnetyzmu i teorią względności. Wydał bardzo dobry podręcznik *The Theory of Relativity* (Londyn 1914) poświęcony szczególnej teorii względności; drugie wydanie (1922) objęło także teorię ogólną. W 1920 rozpoczął pracę dla Eastman Kodak Company of Rochester, w stanie New York; pracował tam przez dziewięć lat. Prowadził okazjonalnie wykłady teorii względności w University of Chicago, Cornell University i University of Toronto.

S. często występował z zastrzeżeniami wobec teorii fizycznych i działań, jak to określano, jako „inteligentny adwokat diabła”. Wydawało mu się, że znalazł błędy w ogólnej teorii względności, ale Einstein wykazał nieścisłości w jego rozumowaniu.

PSB (B. Średniawa).

I. Białynicki-Birula: *Foton jako cząstka kwantowa*, „Postępy Fizyki” 2005, t. 56, z. 6.

Andrzej Kajetan Wróblewski

[Poprzedni](#)
[Następny](#)